

کتاب راهنمای اسفیر (Sphere)

استانداردهای Sphere و پاسخگویی به ویروس کرونا

ویروس کرونا در سطح جهان در حال گسترش است. افراد، جوامع و فعالان امور بشردوستانه چگونه می‌توانند به بهترین نحو نسبت به شیوع کوید-۱۹ پاسخگو باشند؟ کتاب راهنمای Sphere چگونه می‌تواند راهنمای ما برای این پاسخگویی باشد؟

درس‌های آموخته را به اشتراک بگذاریم

پروژه Sphere عملکردها و شواهد جدید در پاسخگویی به ویروس کرونا را جمع‌آوری و منتشر می‌نماید. اگر در مورد این سند نظراتی داشته یا تمایل دارید اقدامات موفق در این زمینه را در صورتی که بازخورد به زبان انگلیسی باشد لطفاً متن خود را یا handbook@spherestandards.org به اشتراک بگذارید.

ساختار

این سند در دو بخش تنظیم شده است:

- الف. بخش اول، اصول بنیادینی را پوشش می‌دهد که عناصر اصلی یک پاسخگویی موفق و جامع را تشکیل می‌دهند.
- ب. بخش دوم، به بررسی استانداردها و نکات راهنمای مربوطه در فصول WASH و بهداشت کتاب راهنمای Sphere می‌پردازد.

الف. رویکرد جامع

Sphere در اقدامات بشردوستانه، رویکردی جامع و مردم محور ارائه داده و سه فصل اصلی آن - منشور بشردوستانه، اصول حمایت و استانداردهای بشردوستانه کانونی - پشتیبان چهار فصل فنی هستند. در پاسخگویی به ویروس کرونا^۱، سه عامل مهم

^۱ درباره ویروس کرونا، کوید-۱۹

ویروس‌های کرونا، یک خانواده بزرگ از ویروس‌ها هستند. ویروسی که اخیراً کشف شده، که برای اولین بار در دسامبر ۲۰۱۹ در منطقه هوبی (چین) شناسایی شد، باعث بیماری کوید-۱۹ می‌شود. در موارد شدید، کوید-۱۹ ممکن است منجر به ذات‌الریه، سندرم حاد تنفسی، نارسایی کلیه و مرگ شود. از تاریخ ۲۶ فوریه ۲۰۲۰ حدود ۸۱۰۰۰ مورد در سطح جهانی گزارش شده است. (منبع: سازمان بهداشت جهانی)

Sphere از دکتر ابا پاشا برای مشارکت در تهیه پیش‌نویس این سند کمال تشکر را دارد.

وجود دارند: اول، مردم باید به عنوان انسان دیده شوند، نه فقط یک مورد (Case). **کرامت انسانی** نیز با تمامی عناصر این کتاب گره خورده است. دوم، **مشارکت جوامع** بسیار مهم است. سوم این که تمرکز بر جلوگیری از شیوع ویروس کرونا نباید باعث شود که سایر نیازهای افراد مبتلا به این ویروس و یا نیازهای بلند مدت پزشکی جوامع غیردرگیر در سطح گسترده تر را به دست فراموشی بسپاریم.

۱. کرامت انسانی

هنگام استفاده از کتاب راهنمای Sphere تقاضا می شود که دستورالعمل های آن را در سایه منشور بشردوستانه به کارگیری. زندگی با **کرامت**، حق همه انسان ها است. همواره اصول حمایت و استانداردهای بنیادین بشردوستانه را به خاطر داشته باشید. در شکل گیری هر پاسخی، جوامع نیز باید در آن مشارکت داشته باشند.

هر اقدامی در جهت پاسخگویی به ویروس کرونا زمانی موثر خواهد بود که امکان غربال، آزمایش و در صورت ابتلا، درمان تمامی افراد هدف امکان پذیر باشد. به همین دلیل، شناسایی افرادی که تمایلی به معرفی خود به عنوان بیمار و اقدام به درمان ندارند ضروری است. افرادی که به خاطر شرایط خاص زندگی، در معرض آسیب های عمیق اجتماعی قرار دارند یا افرادی که از انگشت نما شدن به دلیل ابتلا به ویروس کرونا هراس دارند به اختفای بیماری، جهت جلوگیری از تبعیض روی خواهند آورد. این امر مانع از آن می شود که این افراد به دنبال دریافت مراقبت های اورژانسی بهداشتی رفته و رفتارهای بهداشتی صحیحی را اتخاذ نمایند. بنابراین، تهیه و تنظیم پیام ها و مراقبت های حمایتی ضروری هستند.

در این راستا، اصول حمایتی ۱ و ۲ ارتباط مستقیم دارند، زیرا در این دو اصل، سه حق مهم در منشور بشردوستانه، با جزییات تشریح می شوند: حق زندگی با کرامت، برخورداری از حمایت و دریافت کمک:

❖ **اصل حمایتی ۱:** افزایش ایمنی، کرامت و حقوق افراد و ممانعت از مواجهه آنان با آسیب های بیشتر، به بررسی چالش

های اصول حمایتی، اهمیت تحلیل شرایط، روش به کارگیری اطلاعات حساس و حمایت از ساز و کارهای حمایتی جوامع محلی (در صورت عدم تقابل این ساز و کارها با اهداف بهداشت عمومی) می پردازد.

❖ **اصل حمایتی ۲:** دسترسی به کمک های بی طرفانه مطابق با نیازها و فارغ از هر گونه تبعیض. این اصل بیانگر حق

دریافت کمک های بشردوستانه و یکی از سه حق Sphere است که در منشور بشردوستانه منعکس شده است.

۲. مشارکت جوامع

بهداشت فردی نا مناسب عامل مهمی در شیوع بیماری های عفونی است. ویروس کرونا نیز از طریق قطرات و ذرات پخش می شود. بنابراین، رعایت بهداشت دست، عنصر اصلی جلوگیری از شیوع آن است. بدین ترتیب، ارتقاء بهداشت با تمرکز بر شستشوی دست بسیار مهم است اما تنها در صورتی موثر خواهد بود که جوامع هدف در آن مشارکت کامل داشته باشند. این امر شامل ایجاد اعتماد و درک متقابل با مشارکت جوامع هدف در ارتباطات و تصمیم گیری است.

ارتقاء سطح بهداشت فردی می بایست شامل تمرکز جدی بر شست و شوی مستمر دست ها و انجام سایر موارد ایمنی خاص پاسخگویی به این ویروس، مانند رعایت فاصله با سایر افراد باشد.

- برای شست و شوی دست‌ها به بخش ذیل مراجعه نمایید: استاندارد ۱.۱ ترویج بهداشت (ترویج بهداشت) و ۱.۲ (شناسایی و استفاده از اقلام بهداشتی)

برداشت‌ها و باورهای رایج در جوامع، ممکن است نقش حمایتی یا بازدارنده در اقدامات پاسخگویی داشته باشند، بنابراین درک و پرداختن به آنها ضروری است. برای جلوگیری از انتقال بیماری ممکن است نیاز باشد تا برخی از هنجارهای اجتماعی اصلاح شوند. به عنوان مثال، ممکن است نیاز باشد تا برای یافتن راهی جایگزین برای دست دادن جهت سلام و احوال‌پرسی یا نحوه نگهداری و عرضه گوشت و حیوانات در بازارها با جوامع محلی گفتگو نمایید. همچنین اقدامات خاص پیشگیری و درمان خاص کوید-۱۹، که در جوامع محلی موثر خواهند بود را شناسایی و ترویج نمایید. برای اعزام کارشناسان میدانی جهت شناسایی موارد ابتلا یا انجام اقدامات مرتبط به آنان اقدام شود (همچنین به استاندارد بهداشت ۲.۱.۴ در ذیل مراجعه نمایید).

به همین ترتیب، مشارکت موثر جامعه محلی می‌تواند در شناسایی و پاسخگویی به شایعات و اطلاعات کذب نیز مفید باشد. شایعات و اطلاعات کذب سریعاً در شهرها منتشر می‌شوند. در نتیجه در مراکز شهری، شناسایی و مشارکت جوامع محلی و گروه‌های علاقمند به عنوان مثال مدارس، انجمن‌ها، گروه‌های بانوان یا رانندگان تاکسی از اهمیت بسزایی برخوردار است. مراکز عمومی، رسانه‌ها و فناوری نیز موثر هستند. برای ارزیابی سریع اطلاعات صحیح مراقبت‌ها و خدمات بهداشتی، از تکنولوژی روز استفاده کنید. کارکنان درمانی و بهداشتی در همه سطوح، در شهرها فعالیت گسترده‌تری دارند بنابراین ظرفیت این کارکنان برای ارزیابی خدمات بهداشتی اولیه را تقویت نمایید. در هشدار زودهنگام و نحوه پاسخگویی نسبت به بیماری‌های واگیردار مشارکت آنان را جلب نموده و ظرفیت آنان را جهت ارزیابی خدمات معمول، تقویت نمایید.

- برای مشارکت جوامع محلی به بخش ذیل مراجعه نمایید: مقدمه ای بر فصل WASH و مقدمه‌ای بر استاندارد ۶ WASH: WASH در شیوع بیماری‌ها و ساختار مراقبت‌های بهداشتی.

- جهت دریافت نکات راهنمای شهری به بخش ذیل مراجعه نمایید: Sphere چیست؟ بخش ساختار شهری و مقدمه‌ای بر بخش WASH و همچنین مقدمه ای بر فصل بهداشت.

۳. نیازهای انسانی جوامع متأثر و سایر نیازهای پزشکی

-در افراد مبتلا، مراقبت‌های روانشناختی- اجتماعی و تسکین‌دهنده نقش بسزایی در تقویت حس خود باوری و تعلق به گروه و بهبود عاطفی دارند. به استاندارد ۲.۶ و ۲.۷ بهداشت مراجعه نمایید.

کلیه استانداردهای بهداشتی مذکور به کتاب راهنمای Sphere نیز مرتبط هستند. این استانداردها شامل بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری، بیماری‌های غیر واگیر، جراحی، مراقبت‌های بهداشتی کودکان و سایر موارد می‌باشند. این اصول باید هم برای افراد مبتلا و هم سایر جوامع رعایت و اجرا شوند. در سال ۲۰۱۴، در غرب آفریقا، کارکنان بهداشتی بسیاری برای مبارزه با ابولا اعزام شدند و این امر باعث شد که سایر خدمات بهداشتی از پشتیبانی لازم برخوردار نباشند. این امر باعث افزایش مرگ و میر در مادران، کاهش سطح ایمن‌سازی کودکان و در سال‌های اخیر، شیوع بیماری‌های گوناگون گشته و سبب شده بیماران مبتلا به بیماری‌های غیر واگیر از مراقبت‌های مستمر برخوردار نشوند. نرخ مرگ و میر به دست آمده از مراکز و حوزه‌های بهداشتی متروکه بسیار چشمگیر بوده است.

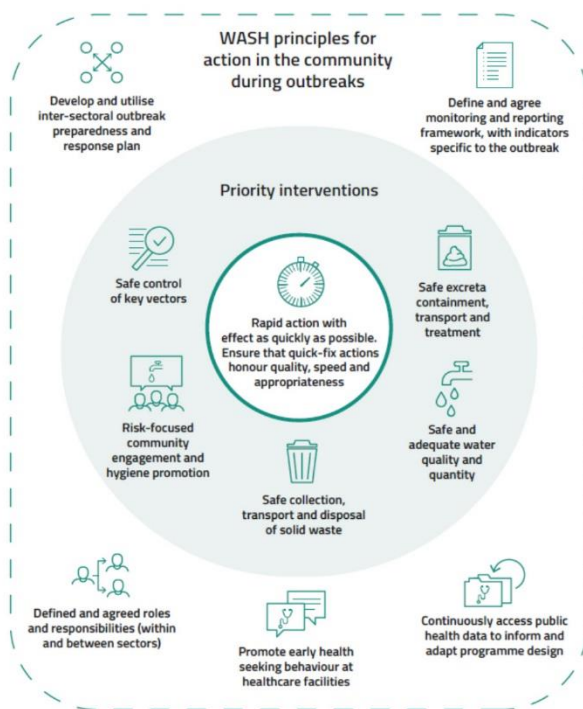
ب. پاسخگویی پزشکی

در بخش های WASH و بهداشت، نکات راهنما، جهت ارایه پاسخگویی پزشکی به ویروس کرونا ذکر شده اند.

۱. بخش WASH

تقاضا می‌گردد که رهنمودهای مذکور در بخش **ارتقاء سطح بهداشت فردی**، شامل فعالیتهای کلیدی، شاخصها و نکات راهنما را تماما به کار گیرید.

استاندارد ۱.۱ (ارتقاء سطح بهداشت) مستلزم آگاهی مردم از ریسکهای اصلی بهداشت عمومی مربوط به آب، بهداشت محیط و بهداشت فردی بوده و اقداماتی در سطح فردی، خانوار و جوامع محلی جهت کاهش این ریسکها را تشریح می‌نماید.

استاندارد ۱.۲ (اقدام بهداشتی) مستلزم آن است که اقلامی متناسب با حمایت از بهداشت فردی، سلامت، کرامت و رفاه و در اختیار افراد مبتلا قرار گیرند.

استاندارد ۶ WASH در ساختار مراقبت‌های بهداشتی) متذکر می‌شود که: در تمامی ساختارهای ارایه مراقبت‌های بهداشتی حداقل اصول پیشگیری از عفونت و کنترل استاندارد WASH از جمله شیوع بیماری‌ها رعایت شوند. این استاندارد ارتباط مستقیم با پاسخگویی به کوید-۱۹ داشته و باید کامل و جامع رعایت شود. همچنین، مجدداً بر ارتقاء سطح بهداشت فردی و تعامل با جوامع محلی تأکید دارد. در نمودار ذیل چشم‌اندازی کلی از اقدامات کلیدی جامعه محور WASH هنگام شیوع بیماری‌ها را ملاحظه می‌فرمایید. اقدامات متناسب با کوید-۱۹ مانند **بهداشت دست** باید رعایت شوند.

برای سایر اقدامات بهداشتی مرتبط، به بخش استاندارد ۲.۱.۱ و ۲.۱.۴. بیماری‌های واگیردار (در ذیل) مراجعه نمایید.

۲. فصل اقدامات بهداشتی

فصل اقدامات بهداشتی شامل دو بخش است: (۱) نظام های بهداشتی و (۲) خدمات ضروری بهداشتی

۱) نظام های بهداشتی

یک نظام بهداشتی موثر قادر به پاسخگویی به نیازهای مراقبت‌های بهداشتی در زمان بحران می باشد، به گونه‌ای که حتی در زمان شیوع گسترده بیماری‌ها، سایر فعالیت‌های مراقبت‌های بهداشتی تداوم یابند. نظام های بهداشتی در برگیرنده کليه اقدامات از جمله سطح ملی، منطقه‌ای، محلی تا خانوارها، و حتی بخش نظامی و خصوصی هستند. درک تأثیر بحران بر نظام بهداشتی در جهت تعیین اولویت‌ها در اقدامات بشردوستانه ضروری است.

بخش نظام های بهداشتی با پنج استانداردش، تماما متناسب با این مسئله است. موارد ذیل باید مورد توجه خاص قرار گیرند: استاندارد ۱.۱ نظام های بهداشتی (ارایه خدمات بهداشتی) شامل نکات راهنما در زمینه دسترسی، مقبولیت، قابلیت تأمین، سطح مراقبت از جامعه، تسهیلات مناسب و ایمن، پیشگیری و کنترل عفونت‌ها می باشد.

استاندارد ۱.۲ نظام های بهداشتی (منابع انسانی و مراقبت های بهداشتی) شامل نکات راهنما در زمینه کیفیت بوده و اهمیت آموزش مناسب نیروی کار برای پاسخ‌های خاص را متذکر می‌شود.

استاندارد ۱.۳ نظام های بهداشتی (دسترسی به دارو و ابزار پزشکی).

استاندارد ۱.۵ نظام های بهداشتی (مدیریت اطلاعات بهداشتی) بخشی را به نظارت بر بیماری اختصاص داده است. این بخش مرتبط با استاندارد ۲.۱.۲ بیماری‌های واگیردار (نظارت، تشخیص شیوع و پاسخگویی زودهنگام) است.

۲) مراقبت‌های بهداشتی ضروری – بخش بیماری‌های واگیردار

هر چهار استاندارد مربوط به بیماری‌های واگیردار (استانداردهای بهداشتی ۲.۱.۱ و ۲.۱.۴) بسیار مهم هستند. این استانداردها، پیشگیری (۲.۱.۱)، نظارت، تشخیص شیوع و پاسخگویی زودهنگام (۲.۱.۲)، تشخیص و مدیریت موارد بیماری (۲.۱.۳)، آمادگی برای مواجهه با شیوع و پاسخگویی (۲.۱.۴) را در بر می‌گیرد. باید استانداردهای ذیل مورد توجه خاص قرار گیرند:

استاندارد ۲.۱.۱ (پیشگیری): مردم به مراقبت‌های بهداشتی و اطلاعات مربوط به پیشگیری از بیماری‌های واگیردار دسترسی دارند. این استاندارد مرتبط با مشارکت جوامع می باشد. قدم کلیدی ۲ به ترس‌ها و شایعات پرداخته و با درک جوامع مرتبط است. قدم های کلیدی ۴ و ۵ نیز که به پیشگیری و کنترل می‌پردازند از اهمیت بسزایی برخوردارند. لطفاً به نکات راهنمای مربوط به ارزیابی ریسک، اقدامات پیشگیرانه بین بخشی، ارتقاء سطح بهداشت و واکسیناسیون (در صورتی که واکسن در حال تولید بوده و هنوز به تأیید نرسیده است) مراجعه نمایید.

استاندارد ۲.۱.۲ (نظارت، تشخیص شیوع و پاسخگویی سریع): نظام نظارت و گزارش‌دهی امکان شناسایی زود هنگام شیوع و پاسخگویی را فراهم می‌نماید. این استاندارد باید تمام و کمال به کار گرفته شود. این استاندارد مرتبط با استاندارد ۱.۵ نظام های بهداشتی (اطلاعات بهداشتی مذکور در فوق) است.

استاندارد ۲.۱.۳ (تشخیص و مدیریت نحوه مراقبت): اقداماتی ضروری هستند. این اقدامات شامل به اشتراک گذاری شفاف ریسک‌ها (KA1) با استفاده از پروتکل مدیریت موردی استاندارد (KA2) و داشتن ظرفیت کافی آزمایشگاهی و تشخیصی (KA3) است. بر اطمینان از عدم ایجاد اختلال در روند مداوای افراد تحت درمان‌های بلند مدت (KA4) نیز تأکید شده است. نکات راهنمای مهم برای این استاندارد عبارتند از: پروتکل های درمان، عفونت های حاد تنفسی (برای عفونت های ویروسی به جز عفونت های ثانویه باکتریایی، هیچ گونه آنتی بیوتیکی لازم نیست) و تست آزمایشگاهی.

استاندارد ۲.۱.۴ (آمادگی برای شیوع و پاسخگویی): اقدامات جهت آمادگی و پاسخگویی (KA1)، اقدامات کنترل (KA2)، تدارکات و ظرفیت پاسخگویی (KA3) و هماهنگی (KA4) می پردازند. نکات راهنما به آمادگی برای مواجهه با شیوع و برنامه پاسخگویی، کنترل شیوع، نرخ مرگ و میر (که همواره برای کویید-۱۹ برابر با ۲٪ برآورد می شود) و مراقبت از کودکان می پردازد.

ترجمه: کنسرسیوم بین المللی پناهندگان در ایران

رابط پروژه Sphere در ایران

مارچ ۲۰۲۰

Translated by ICRI

Sphere Iran Focal point

March 2020